KEUNSTWURK

Leeuwarden, 30 maart 2026

Betreft: **Vijf voorstellen om cultuur het verschil te laten maken in uw gemeente!**

Geachte raadslid,

Namens Keunstwurk feliciteren wij u van harte met uw verkiezing. U staat aan het begin van een nieuwe bestuursperiode waarin u richting geeft aan de toekomst van uw gemeente.

Juist nu – in de fase van coalitievorming – is het van belang om cultuur niet alleen te zien als een afzonderlijk beleidsveld, maar ook als krachtig middel voor maatschappelijke opgaven. Denk aan leefbaarheid, gezondheid, kansengelijkheid, sociale samenhang en economische ontwikkeling.

Cultuur fungeert daarbij als hefboom voor maatschappelijke verandering en draagt bij aan sterke, veerkrachtige en verbonden gemeenschappen. Het is daarmee geen kostenpost, maar een gerichte investering in brede welvaart en leefbaarheid.

In deze brief doen wij u vijf concrete voorstellen om cultuur effectief in te zetten binnen uw gemeente. Voorstellen die direct toepasbaar zijn in uw coalitieakkoord en bijdragen aan maatschappelijke opgaven. Ook laten we zien hoe Keunstwurk u hierbij kan ondersteunen – van advies tot uitvoering.

Cultuur als motor voor brede welvaart en leefbaarheid
De komende jaren staan Friese gemeenten voor stevige uitdagingen, zoals vergrijzing, leefbaarheid in dorpen en wijken, kansenongelijkheid, druk op voorzieningen en de opgave om brede welvaart te versterken. Tegelijkertijd wilt u bouwen aan een gemeente waar mensen zich gezond, verbonden en thuis voelen. In Fryslân zien we dagelijks hoe cultuur bijdraagt aan gezondheid, sociale samenhang, kansengelijkheid en trots op onze identiteit. Cultuur brengt mensen samen en versterkt gemeenschappen, maar de maatschappelijke waarde kan nog beter zichtbaar worden en sterker verbonden worden met domeinen als onderwijs, zorg en welzijn. Ook door intensiever samen te werken – bijvoorbeeld in regionaal verband – kunnen gemeenten hun slagkracht vergroten, middelen efficiënter inzetten en de impact van cultuurbeleid versterken. Daarom doen wij u vijf concrete voorstellen:

1. Versterk leefbaarheid via cultuur

Culturele activiteiten brengen mensen samen, doorbreken eenzaamheid en versterken het gemeenschapsgevoel. Culturele instellingen en makers organiseren concrete initiatieven zoals dorpsprojecten, wijkfestivals en

Snekertrekweg 1
8912 AA Leeuwarden

Postbus 1288
8900 CG Leeuwarden

058 234 34 34
info@keunstwurk.nl
www.keunstwurk.nl

BTW 8017.54.161
KVK 41004471

NL72 INGB 0006 7297 48
NL39 RABO 0160 9021 77

participatieve kunsttrajecten. Daarmee creëren zij plekken waar inwoners elkaar ontmoeten en actief meedoen. Met hun ervaring en werkwijzen betrekken zij bewoners bovendien bij hun leefomgeving, bijvoorbeeld bij de inrichting van de openbare ruimte of bij lokale sociale initiatieven. Zo leveren zij een directe en zichtbare bijdrage aan sociale cohesie en leefbaarheid in dorpen en wijken.

Dit kunt u doen:
- Koppel cultuur aan leefbaarheidsbudgetten en participatietrajecten
- Zet culturele makers in bij gebiedsontwikkeling en bewonersparticipatie
- Ondersteun lokale initiatieven, verenigingen en festivals

2. Borg gelijke kansen via cultuureducatie

Via cultuureducatie ontwikkelen kinderen creativiteit, zelfvertrouwen en sociale vaardigheden. Door cultuur structureel te verbinden aan onderwijs én naschoolse activiteiten krijgen alle kinderen de kans om hieraan mee te doen, dichtbij huis. Cultuurcoaches spelen hierin een sleutelrol: zij verbinden scholen, aanbieders en lokale voorzieningen. Met duidelijke afspraken over bereik en toegankelijkheid wordt cultuureducatie niet alleen uitvoerbaar, maar ook voor ieder kind bereikbaar.

Dit kunt u doen:
- Veranker cultuureducatie in onderwijs- en jeugdbeleid
- Zet cultuurcoaches structureel in als verbinding tussen school en omgeving
- Maak cultuureducatie en cultuurbeoefening voor iedereen bereikbaar en toegankelijk

3. Zet cultuur in voor gezondheid en welzijn

Kunst en cultuur dragen aantoonbaar bij aan mentale gezondheid, zingeving en het verminderen van eenzaamheid. Zij bieden ruimte voor expressie, ontmoeting en herstel. Steeds vaker worden culturele activiteiten daarom ingezet binnen het sociaal domein, in samenwerking met zorg- en welzijnspartijen. Denk aan projecten in buurthuizen, zorginstellingen en preventieprogramma’s, waar cultuur laagdrempelig bijdraagt aan welzijn en verbinding.

Dit kunt u doen:
- Integreer cultuur in Wmo- en preventiebeleid
- Stimuleer samenwerking tussen instellingen voor cultuur, zorg en welzijn
- Ondersteun laagdrempelige culturele activiteiten in wijken en dorpen

4. Investeer in identiteit, erfgoed en mienskip

Cultuur verbindt generaties en houdt taal, erfgoed en verhalen levend. Door te investeren in erfgoed, taal en lokale initiatieven wordt de Friese identiteit behouden, vernieuwd en doorgegeven. Culturele instellingen en makers maken deze identiteit zichtbaar en beleefbaar, voor inwoners én bezoekers. Zo dragen ze bij aan trots en verbondenheid binnen de mienskip.

Dit kunt u doen:
- Verbind erfgoedbeleid aan leefbaarheid en toerisme
- Ondersteun initiatieven rond taal, tradities en lokale verhalen
- Stimuleer samenwerking tussen culturele instellingen en gemeenschappen

5. Zet cultuur in bij ruimtelijke en economische ontwikkeling

Een sterke culturele infrastructuur maakt gemeenten aantrekkelijk om te wonen, werken en verblijven. Cultuur draagt bij aan een goed vestigingsklimaat en versterkt de kwaliteit van woon- en leefomgevingen. Door culturele makers en instellingen vanaf het begin te betrekken bij gebiedsontwikkeling, participatietrajecten en het ontwerp van publieke ruimte, ontstaan plannen met meer draagvlak, kwaliteit en betekenis voor inwoners.

Dit kunt u doen:

- Betrek makers en culturele instellingen vroeg in ruimtelijke plannen
- Gebruik cultuur in participatieprocessen en placemaking
- Versterk regionale samenwerking tussen gemeenten, bijvoorbeeld via gezamenlijke programmering, subsidieloketten en inzet van cultuurcoaches

Hulp nodig? Dit kan Keunstwurk voor u doen!

Keunstwurk is uw provinciale partner voor cultuur. Wij helpen gemeenten om plannen en ambities om te zetten in concrete acties. Dat doen we niet alleen met advies, maar ook in de uitvoering. Zo begeleiden we de inzet van cultuurcoaches en -verbinders – vaak ook als werkgever – en zorgen we voor continuïteit en kwaliteit. We brengen partijen bij elkaar en versterken lokale netwerken in onder andere onderwijs, zorg, welzijn en leefomgeving.

Daarnaast voeren we regelingen en programma's uit die gemeenten direct kunnen benutten. Denk aan Cultuureducatie met Kwaliteit (CmK), Fulkaan en het Steunpunt Culturele Initiatieven, waarmee we onderwijs en lokale initiatieven versterken. Ook zijn we mede-initiatiefnemer van Stipe: het startpunt voor inwoners met een idee voor hun dorp, buurt of wijk.

We adviseren bovendien over cultuurbeleid, regionale samenwerking en programma's rond maatschappelijke opgaven. Zo maken we cultuur praktisch en waardevol inzetbaar voor uw gemeente.

Kies voor impact

De komende coalitieperiode gaat over keuzes. Over hoe u maatschappelijke opgaven aanpakt en welke instrumenten u daarvoor inzet. Door cultuur daarin een structurele plek te geven, kiest u voor een krachtig, verbindend en toekomstgericht antwoord op de uitdagingen van deze tijd.

Wij staan klaar om samen met u die stap te zetten.

Met vriendelijke groet,
Keunstwurk